مسافران پرنده در هجوم به چیچاوندها، از مرداب تا دریاچه عرضه در بیش از هزار کیلومتر

هفت‌خوانی که هر پاییز در مسیر مهاجرت پرندگان رقم می‌خورد

□ هنر رهبر \ همشهری ماه و هفته در هفته

«مهاجران پرنده در مسیر مهاجرت از سیبری تا هندوستان، سالی دو بار با چالش‌هایی روبه‌رو می‌شوند که بقای گونه‌هایشان را تهدید می‌کند. از تالاب‌های خشک تا شهرهای پرجمعیت، هر توقف مسیر پرندگان می‌تواند با خطر همراه باشد. در این گزارش، مسیر مهاجرت چند گونه شاخص را دنبال می‌کنیم و با کارشناسان درباره راه‌های کاهش آسیب و حفاظت از زیستگاه‌ها گفت‌وگو می‌کنیم.»

پرندگان مهاجر در مسیر مرگ؛ از مرداب تا دریاچه عرضه در بیش از هزار کیلومتر

□ هنر رهبر \ همشهری ماه و هفته در هفته

هر پاییز، میلیون‌ها پرنده از سیبری به سمت هندوستان پرواز می‌کنند. اما این مسیر طولانی پر از خطر است. برق‌گرفتگی، شکار، از دست رفتن تالاب‌ها و آلودگی آب، زنگ خطری است که محیط‌زیست‌ها سال‌هاست درباره‌اش هشدار می‌دهند. در این گزارش، مسیر چند گونه شاخص را دنبال می‌کنیم و با کارشناسان درباره راه‌های کاهش آسیب و حفاظت از زیستگاه‌ها گفت‌وگو می‌کنیم.

مسیر پرندگان در هفت کشور

مسیر مهاجرت پرندگان از سیبری تا هند، از چند کشور می‌گذرد و هر کشور سهمی در سرنوشت پرندگان دارد. در روسیه، تالاب‌های بزرگی محل تخم‌گذاری پرندگان است. در قزاقستان، دریاچه‌های شور محل توقف و تغذیه هزاران پرنده است. در ایران، تالاب‌های کم‌آب و آلوده مسیر را سخت‌تر کرده‌اند. در هند، شهرهای پرجمعیت و آلوده مسیر را به مرگ‌ومیر تبدیل می‌کنند. هر کشور بخشی از مسیر را می‌سازد و هیچ‌کدام به تنهایی کافی نیست.

برق‌گرفتگی، شکار و آلودگی

برق‌گرفتگی یکی از مرگ‌ومیرهای اصلی پرندگان است. سیم‌های برق در مسیر پرواز، به‌ویژه در مناطق کشاورزی و روستایی، بدون هیچ هشدار یا علامتی کشیده شده‌اند. شکار هم در برخی کشورها هنوز ادامه دارد و برای برخی جوامع بخشی از زندگی است. آلودگی آب و از بین رفتن تالاب‌ها هم مسیر را طولانی‌تر کرده است. پرنده باید انرژی بیشتری برای پرواز صرف کند و شانس زنده ماندن کمتر می‌شود.

راه‌حل‌ها و کارهایی که شدنی است

برخی کشورها برای کاهش مرگ‌ومیر پرندگان کارهایی کرده‌اند. برق‌گرفتگی با عایق‌کردن سیم‌ها و نصب علامت‌های هشدار کاهش یافته است. شکار در برخی مناطق ممنوع شده و گردشگری پرنده‌ها درآمد خوبی برای جوامع محلی ایجاد کرده است. حفاظت از تالاب‌ها و بازسازی آن‌ها هم راه دیگری است که می‌تواند جلو مرگ‌ومیر را بگیرد. همه این کارها ممکن است اما به زمان و هزینه نیاز دارد.

چرا این مسیر مهم است

هر پرنده که در این مسیر گم شود، فقط یک پرنده نیست. جمعیت آن گونه در آن منطقه کمتر می‌شود و زنجیره غذایی آن منطقه دچار مشکل می‌شود. پرندگان مهاجر به گردشگری، کشاورزی و کنترل آفات هم کمک می‌کنند. از دست رفتن آن‌ها زیان اقتصادی هم دارد. این مسیر نشان می‌دهد که حیات وحش چقدر به هم وابسته است و یک کشور به تنهایی نمی‌تواند همه کار را بکند.